

Huvudman

Enköpings kommun
kommunen@enkoping.se

Beslut

Datum 2025-12-17

Dnr SI 2025:4792

Sida 1 (7)

Ärendet

Tematisk tillsyn om betygsättning genom provning efter lovskola i årskurs 9 vid grundskolan Bergvretenskolan i Enköpings kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 10 september 2025.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har under våren 2025 inlett en tillsyn av Bergvretenskolan i Enköpings kommun inom ramen för en tematisk tillsyn om betygssättning genom provning efter lovskola. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande provning, betygssättning, betygskatalog och slutbetyg.

Skolinspektionen har den 10 september 2025 beslutat att förelägga Enköpings kommun att senast den 10 december 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande provning, betygssättning samt betygskatalog och slutbetyg.

Enköpings kommun har den 10 december 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Huvudmannen har även lämnat in kommunens reviderade rutin för provning vid lovskola.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Enköpings kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Provning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i tidigare beslut den 10 september 2025 förelagt huvudmannen att se till att elever som fått undervisning i lovskola erbjuds att genomgå provning för betyg i de ämnen som undervisningen i lovskolan avsett under juni månad. Av beslutet framgår bland annat att lovskolan

förlagts mellan den 23 juni och den 2 juli 2025 och att provningarna inte genomförts i juni månad vilket är en brist.

Huvudmannen har den 10 december 2025 redovisat vidtagna åtgärder. Av huvudmannens redovisning framgår att nästa lovskola kommer att anordnas mellan 22 juni 2026 och 30 juni 2026. Provningar kommer att erbjudas mellan den 29 juni 2026 och den 30 juni 2026.

Rättslig reglering

Den som vill ha betyg från grundskolan har rätt att genomgå provning för betyg. Denna kan avse hela utbildningen i grundskolan eller ett eller flera ämnen som ingår i utbildningen. Detta gäller även den som tidigare har fått betyg i ett avslutat ämne eller slutbetyg från grundskolan. Den som har fått undervisning i lovskola enligt 23 b § andra stycket ska av huvudmannen erbjudas att i anslutning till lovskolan genomgå provning för betyg i de ämnen undervisningen i lovskolan har avsett. Bestämmelserna om betygssättning i detta kapitel och i 3 kap. ska i tillämpliga delar gälla i fråga om provningen. (10 kap. 23 § skollagen 2010:800)

En huvudman ska också, om inte annat följer av fjärde stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 9 utan att ha uppnått behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven avslutat årskurs 9. En huvudman måste se till att det finns praktiska förutsättningar att genomföra provningen under tiden i lovskolan eller direkt efter avslutad lovskola, dock senast under juni månad. Det är viktigt för att elevens betyg ska kunna ligga till grund för antagningen till gymnasieskolan. Huvudmannen behöver skapa rutiner som gör det möjligt för elever som uppnår behörighet i lovskolan i juni att vara med i antagningsprocessen till gymnasieskolan. (10 kap. 23 b § skollagen andra stycket, 7 kapitlet 7 § gymnasieförordningen och proposition 2016/17:156 s. 58)

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygsriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg. (10 kap. 20 § första stycket skollagen)

Betyget uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de nationella betygsriterier som finns för respektive ämne. Som stöd för betygssättningen finns ämnesspecifika betygsriterier för olika betygssteg. Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygsriterierna. (Lgr 22, 2.7 Bedömning och betyg)

Skolinspektionens bedömning

Mot bakgrund av ovan redovisade omständigheter bedömer Skolinspektionen att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder samt planerat åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. Ärendet ska därför avslutas. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen säkerställer att de planerade åtgärderna genomförs inför lovskolan i juni 2026.

Betygsättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i tidigare beslut den 10 september 2025 förelagt huvudmannen att se till att betyg beslutas av den eller de lärare som genomfört provningen. Av beslutet framgår bland annat att det inte är den lärare som bedrivit undervisningen och genomfört provningen i ämnet kemi som satt elevens betyg vilket är en brist.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att lovskolans rektor kommer säkerställa att betyg beslutas av den eller de lärare som genomfört provningen. Det framgår även av kommunens reviderade rutin för provning vid lovskola.

Rättslig reglering

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. (3 kap. 16 § första och andra styckena skollagen)

Om fler än en lärare bedriver undervisningen vid den tidpunkt då betyg ska sättas och bara någon eller några av dessa är legitimerade, ska betyget beslutas av den eller de legitimerade lärarna. (6 kap. 3 § skolförordningen)

Om ett betyg är beroende av två eller flera legitimerade lärares bedömning och dessa inte kan enas, ska betyget beslutas av den eller de av dessa lärare som har behörighet att undervisa i det ämne som betyget avser. Om ett betyg är beroende av en bedömning av två eller flera legitimerade lärare som är behöriga att undervisa i det ämne som betyget avser och dessa lärare inte kan enas, ska betyget beslutas av rektorn. Om ett betyg är beroende av en bedömning av två eller flera legitimerade lärare som inte är behöriga att undervisa i det ämne som betyget avser och dessa inte kan enas, ska betyget beslutas av rektorn. (6 kap. 4 § skolordningen)

Om fler än en lärare bedriver sådan undervisning som avses i 5 § vid den tidpunkt då betyg ska sättas och dessa inte kan enas, ska betyget beslutas av rektorn. (6 kap. 6 § skolförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Mot bakgrund av ovan redovisade omständigheter bedömer Skolinspektionen att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder samt planerat åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. Ärendet ska därför avslutas. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen säkerställer att de planerade åtgärderna genomförs inför lovskolan i juni 2026.

Betygskatalog och slutbetyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Betygskatalog

Skolinspektionen har i tidigare beslut den 10 september 2025 förelagt huvudmannen att se till att alla beslut om betyg dokumenteras i en betygskatalog i enlighet med författningarnas krav. Det innebär att den eller de lärare som har beslutat om ett betyg ska datera uppgiften om betyg i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Det innebär även att både elevens ursprungliga och nya betyg ska framgå av betygskatalogen. Huvudmannen förelades även att se till att beslut om betyg dokumenteras i betygskatalogen där lovskolan bedrivs.

Av beslutet framgår bland annat att betygen i betygskatalogen för de elever som nått ett godkänt betyg vid lovskolan ännu inte hade signerats i augusti 2025, att enbart elevens nya betyg framgick i betygskatalogen och att inte samtliga elevers betyg förts in i betygskatalogen för den skola som lovskolan bedrivits vid. Skolinspektionen bedömde därför att Enköpings kommuns verksamhet vid Bergvretenskolan inte fullt ut uppfyllde författningarnas krav avseende betygskatalog.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att betygskatalogen kommer att upprättas på den skola som anordnar lovskolan. Den lärare som har beslutat om ett betyg på lovskolan kommer att datera uppgiften om betyg i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Både elevens ursprungliga betyg och nya betyg kommer att framgå av betygskatalogen. Åtgärderna har införts i kommunens reviderade rutin för betyg efter provning vid lovskola.

Slutbetyg

Skolinspektionen har i tidigare beslut den 10 september 2025 förelagt huvudmannen att se till att nya slutbetyg som utfärdas efter lovskola sätts först efter att en provning genomförts och att slutbetyget anger den skola där lovskolan bedrivs som skolenhet. Av beslutet framgår bland annat att Bergvretenskolan inte alltid anges som skolenhet på slutbetygen och att datumet för när slutbetyget har utfärdats är 20 dagar tidigare än när elevens nya betyg efter provning sattes. Skolinspektionen bedömde därför att Enköpings kommuns verksamhet vid Bergvretenskolan inte fullt ut uppfyllde författningarnas krav avseende slutbetyg.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att lovskolans rektor kommer säkerställa att de slutbetyg som utfärdats efter lovskolan sätts först efter att en provning genomförts. Därtill kommer det nya slutbetyget utfärdas av skolenheten där lovskolan bedrivits. Åtgärderna har införts i kommunens reviderade rutin för betyg efter provning vid lovskola.

Rättslig reglering

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. (6 kap. 10 § skolförordningen)

För en elev som har skolplikt ska slutbetyg utfärdas när skolplikten upphör. En sådan elev som därefter har slutfört den högsta årskursen har rätt att få ett nytt slutbetyg. För en elev som inte har skolplikt ska slutbetyg utfärdas när eleven har slutfört den högsta årskursen. (6 kap. 14 § skolförordningen)

Den som redan har slutbetyg har efter prövning i ett eller flera ämnen rätt att få ett nytt slutbetyg. (6 kap. 21 § skolförordningen)

Den som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygs katalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Förs betygs katalogen elektroniskt får uppgiften i stället signeras med en sådan avancerad elektronisk signatur som avses i 2 § lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer. (7 § Skolverkets föreskrifter (SKOLFS:2011:123) om betygs katalog)

En betygs katalog i grundskolan ska innehålla ämnets namn och elevens betyg i respektive ämne. Ett betyg efter prövning ska framgå av betygs katalogen. Om eleven har ett betyg i ämnet sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Beslut om att inte sätta betyg ska enligt 6 kap. 19 § skolförordningen (2011:185) i grundskolan, sameskolan och specialskolan markeras med ett horisontellt streck. Dessutom ska betygs katalogen innehålla uppgift om att ett avgångsintyg har utfärdats, enligt 6 kap. 17 § skolförordningen. (9 § Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:123) om betygs katalog)

Betyg efter prövning ska innehålla ett dokumenthuvud. Dokumenthuvudet ska innehålla följande uppgifter: dokumentnamn: betyg efter prövning, skolform: grundskolan eller specialskolan, datum för utfärdande, namn på skolenhet och namn på huvudman, Skolverkets skolenhetskod och efternamn eller tilltalsnamn samt personnummer eller motsvarande på den som genomgått prövning för betyget (fältet ska vara rastkrat). (5 § Skolverkets föreskrifter om utformningen av betyg efter prövning i grundskolan och specialskolan (SKOLFS 2016:16))

Om en kommunal huvudman samlar lovskolans elever till någon eller några av huvudmannens skolenheter, är det rektorn på den skolenhet där lovskolan bedrivs som också har rektorsansvaret. (Prop. 2016/17:156, s. 42.)

Skolinspektionens bedömning

Mot bakgrund av ovan redovisade omständigheter bedömer Skolinspektionen att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder samt planerat åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. Ärendet ska därför avslutas. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen säkerställer att de planerade åtgärderna genomförs inför lovskolan i juni 2026.

X Charlotte Rosengren

Beslutsfattare

Signerat av: Charlotte Rosengren

X Fanny Malmqvist

Föredragande

Signerat av: Fanny Malmqvist